63ste Jaargang No. 5122 — DAGBLAD — Vrijdag 30 Mei 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. F. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Spaatz over de toekomstige oorlog
Politiek van Venezuela

GENERAAL CARL SPAATZ.

Generaal Carl Spaatz, opperbevelhebber van de Noordamerikaanse luchtstrijdkrachten, verklaarde aan een comité van het Witte Huis, dat hij bij eventuele nieuwe oorlog de hoofdverdediging in het Noordpoolgebied moet liggen. Hij noemde niet de naam van dezen eventuelen aanvaller. Hij legde deze verklaring af toen hem vragen gesteld werden over de wet, welke vandaag naar het Congres gestuurd zullen worden, waarbij het leger zijn begroting aanbiedt.

SPAATZ

Spaatz verklaarde, dat bij de opmaak van deze begroting er geregeld te zijn van uitgegaan dat het hoofdfront moet liggen in het Poolgebied. Niemand van ons weet wanneer wij weer oorlog zullen krijgen, maar met rede kan ik zeggen, dat er oorlog komt. Wij moeten het gehele volk instellen op oorlog en een blik op de kaart van de wereld toont aan dat het wel niet vechten zal worden op het Zuidelijk halfrond. Voor een oorlog moet men rekening houden met West-Europa, waar de twee vorige wereldoorlogen ontstonden en het Oosten en de eilanden van de Stille Oceaan. Indien wij het industriegebied van Amerika willen beschermen tegen een eventuelen vijand, dan moeten wij onze verdedigingslinie opstellen tussen Amerika en het gebied van den eventuelen vijand.

Wel nu, meende Spaatz, dat ligt dan in het Poolgebied. Daarom vraagt men ook aan om manoeuvres te houden in dit gebied. Hij verwacht ook dat bij een volgende oorlog Amerika getroffen zal worden. Hij noemde dit nog al zeker en luchtaanvallen over Amerika met zware bommenwerpers en Mitchels kunnen een verschrikkelijke ravage in Amerika aanrichten.

In de verdere conferentie werd door Luitenant Generaal John Hodge, commandant van de Noordamerikaanse troepen in Korea, verklaard, dat Rusland er veel belang bij heeft, om dat land te maken tot een Sovjet-satelliet. De Russen maken dan ook in hun propaganda-actie op een teugeloze wijze reclame tegen ons en laten het voorkomen alsof wij in de toekomst van Korea een Noordamerikaanse kolonie zouden willen maken.

De Russen hebben nu het Noordelijk deel van Korea bezet, terwijl de Noordamerikanen het Zuidelijk gedeelte bezet houden (Washington, (AP) 29.5).

VENEZOLAANSE POLITIEK.

De AP-correspondent Philip Clark, verklaarde, dat de oud-Minister van Venezuela, de Minister van Binnenlandse Zaken Valmore Rodriguez, een persconferentie hield te New York. De nieuwe Venezolaanse regering zond in de loop van de zomer een president kiezen en hij voorspelt die samenspannen om het oude regime te herstellen. Rodriguez, die voor een speciale zending namens zijn regering in New York verblijft, zeide, dat de voorlopige president Bethancourt nog zal aanblijven om toezicht te houden op het verloop van de gebeurtenissen.

Bethancourt zou volgens Rodriguez erg van overtuigd zijn dat wat de olie betreft er vriendschappelijke samenwerking moet zijn met Noord-Amerika.

De vrees als zou de regering van Venezuela nieuwe belastingen op de olie zetten, is zonder grond. De Venezolaanse regering is niet van plan de bestaande belasting te verhogen. Ook verklaarde hij, dat de inzichten van Romulo Gallegos, die bij de komende verkiezingen de candidaat zou zijn voor het presidentschap namens Acción Democrática, dezelfde zijn als die van Bethancourt. Men moet de goede verhouding met de Noordamerikanen bestendigen. Het voedseltekort is een dringend probleem voor de regering, meer nog dan de inflatie.

Venezuela is verheugd met de hulp, die Nelson Rockefeller wil bieden om het land een nieuwe economische basis te geven. De Venezolanen hopen, dat men de voedselproductie zodoende zal kunnen verhogen. Toen hem gevraagd werd wat wel de houding is van het Venezolaanse gouvernement ten opzichte van de communisten, zeide hij dat de communisten eigenlijk geen deel uitmaken van het Venezolaanse politieke leven en de regering van Venezuela is dan ook niet van plan een actie in te stellen als in Brazilië, waar men de partij van de communisten buiten de wet zetten. De politiek kan nu toch eenmaal niet tegen de stroom van de wereld opgroeien. Waarover men dat doet wordt de strijd van de reactie toch sterker. Rodriguez verklaarde, dat hij inziet dat de conferentie van Rio de Janeiro waar alle republieken van Zuid- en Noord-Amerika tezamen zullen worden geroepen, zo spoedig mogelijk bijeengeroepen moet worden. Hij is het eens met het plan van Truman om geheel de Westelijke hemisfeer voor wat de bewapening betreft te standaliseren.

Volgens mijn idee leeft de goede nabuurpolitiek nog zeer sterk. Amerika moet doorgaan met het scheppen van een goede verhouding tussen Venezuela en de overige gebieden van Zuid-Amerika (New York, (AP) 29.5).

LABOURPARTIJ-CONGRES.

Bevin, de Minister van Buitenlandse Zaken van Engeland kreeg op een partij-congres van de Labourpartij een goedkeuring voor zijn politiek van vrijwel alle stemmen. Men bracht hem een ovatie toen hij opstond om te gaan spreken. Alles wat ik aan dit congres zou willen vragen is om openhartig te zijn tegenover mij. Bevin had lof voor de hulp van Amerika aan Griekenland en Turkije, en hij verklaarde dat hier een juiste daad verricht wordt door Amerika.

Daar de aanvraag van Rusland om de Dardanellen werkelijk een bedreiging is voor de onafhankelijkheid van Turkije. Deze vraag kan geen steun krijgen van Engeland. Hij verwees dergelijk soort van quaesties naar de Verenigde Landen.

Sprekend over de Engelse politiek ten opzichte van Palestina, liet hij uitdrukkelijk uitkomen, dat aan Engeland Palestina wel als mandaatgebied is toevertrouwd, maar dat dit toch niet wil zeggen, dat men nu gewettigd zou zijn een onbegrensde immigratie van Joden in Palestina toe te laten. Hij gaf verder een overzicht over het wereldgebeuren in een rede, die anderhalf uur duurde. Nog kwam hij op tegen de rebelse elementen in de partij, die Engeland van Amerika willen aftrekken en verklaarde hij, dat het goed is om met ijver te trachten een goede relatie en goede verstandhouding te onderhouden met de Sovjetrepubliek (Margaret, (AP) 29.5).

MOEDER VAN TRUMAN.

Truman is in gezelschap van vrouw en dochter uit Grandville, Missourie, vertrokken, nadat hij nog bij het instappen van het vliegtuig de verzekering kreeg dat het met zijn moeder goed blijft gaan (Grandville, Missourie, (AP) 29.5).

HONGARIJE.

Iemand, die doorgaat voor de beste vriend van den Premier van Hongarije Nagy, welke door de Sovjets ervan beschuldigd wordt een revolutie op touw te zetten, ried Nagy aan, om zolang hij geen betere berichten krijgt, maar buitenslands te blijven (Boedapest, (AP) 29.5).

SANTO DOMINGO.

De Kamer en de Senaat hebben de verkiezing van President Trujillo bevestigd (Santo Domingo, (AP) 29.5).

10 JAAR GEËIST.

Uit Yokohama seint een AP-correspondent, dat Kolonel Edward Murray, van het Noordamerikaanse leger, 10 jaar gevangenisstraf heeft gekregen voor het nemen van diamanten als „souvenirs van de oorlog" (Yokohama, (AP) 29.5).

VREDE MET JAPAN.

Op het Labourpartij-congres verklaarde Bevin, dat al de elf landen, die met Japan in oorlog waren, mede zullen doen aan het opstellen van de vrede met dat land (Margaret, (AP) 30.5).

INDISCHE TOESTAND.

Gisteren in de namiddag vond een volledige cabinetszitting plaats in verband met het terugkeer van de Ministers Beel en Jonkman. Heden zal er nog een zitting plaats hebben, waarbij dan ook de leden van de commissie-generaal worden uitgenodigd. Vandaag wordt de text gepubliceerd van de nota, die aan de Indonesiërs is overhandigd. Er zijn vijf voorstellen in vervat:

1) Artikel 15 van Linggadjati moet worden uitgevoerd. Er moet komen een centraal apparaat voor de federatie en een orgaan voor samenwerking met het opperbestuur in Nederland.

2) Buitenlandse betrekkingen moeten geregeld worden.

3) Militaire samenwerking tot staking van wanordelijkheden.

4) Regeling economische toestand. Herstel van recht op bezittingen door niet-Indonesiërs.

5) Regeling van de verhouding tot de stukken, die niet onder de republiek vallen.

De nota deelt mede, dat, als er binnen 14 dagen er geen antwoord is, de commissie-generaal niet in staat zou zijn om besprekingen door te zetten en zich verplicht zal achten de regering te raadplegen wat er verder moet gebeuren.

De nota verklaart, dat iedere gewapende actie in de gebieden opgesteld na de Malino-conferentie beëindigd moet worden.

Overleg is nodig ter beëindiging van de verdere moeilijkheden. Nederlandse strijdkrachten blijven in Indië, omdat de opbouw van een moderne weermacht een proces van jaren is. De vermindering van de Nederlandse troepen moet getoetst worden aan de defensiebehoefte. Het vertrouwen van de buitenlandse kapitalen moet herwonnen worden. Indien de reconstructie wordt bemoeilijkt, zal dit de naam in het buitenland schaden.

SOEDAN.

De Nederlandse regering heeft aan de Soendanezen laten weten de herhaling van gebeurtenissen als die van Zondag jl. niet langer geduld worden. Men heeft wachten geplaatst, waar men ongeregeldheden kan verwachten.

MADOERA.

De Nederlandse voorlichtingsdienst stelde de republiek verantwoordelijk voor de honger in Madoera.

PATER DITO.

Aneta meldt, dat Woensdag jl. Pater Dito, voorzitter van de Katholieke wereldradio te New York aankwam.

HET REORGANISATIE-RAPPORT. SURINAME.

Gelet op het feit, dat ruim vier maanden reeds verstreken zijn sinds de heer D'Haens gegevens verzameld heeft en inmiddels vertrokken is om rapport aan de Regering uit te brengen nopens ons Onderwijs, wendden wij ons tot den Inspecteur voor het Onderwijs om inlichtingen over het uitgebrachte rapport.

CONSIDA CITRON

De Inspecteur deelde ons welwillend mede, dat het rapport reeds ingediend is in Nederland bij den Minister van Overzeese Gebiedsdelen en bij zijn ambtgenoot van Onderwijs, Kunsten en Wetenschap.

Ook Minister Lieftinck, die de portefeuille van Financiën in handen heeft zal geraadpleegd moeten worden, daar de uitvoering der voorstellen met zeer hoge kosten gepaard gaat. Dat het nog wat tijd zal duren, eer wij zo ver zijn, dat de reorganisatie een voldongen feit wordt, daarvan is de Inspecteur ten volle overtuigd. Immers het gaat niet alleen om erkenning van principes, maar ook om de gehele culturele opbouw, die Nederland wellicht voor zijn rekening kan nemen. Daarvoor zullen besprekingen gevoerd moeten worden.

De Inspecteur noemde het een gelukkige omstandigheid, dat de Administrateur van Financiën na de begroting naar Nederland zal gaan, waar hij gelegenheid zal hebben om over de financiële zijde van het vraagstuk met den Minister te spreken.

Zelf is de Inspecteur doende het rapport te bestuderen en ook aan de Staten is een exemplaar van dit lijvig rapport ter bestudering toegezonden en de Inspecteur overweegt een communiqué daarvan aan de pers te verstrekken.

Op onze vraag, of er geen onmiddellijke uitvoering gegeven kan worden aan bepaalde voorstellen in het rapport, welke als beslist urgent moeten aangemerkt worden voor het onderwijs, antwoordde de Inspecteur, dat dit inderdaad het geval kan zijn. Zo bv. — aldus de Inspecteur — de uitbreiding van de Inspectie, waaraan reeds een aanvang is gemaakt met de benoeming van een Adjunct Inspecteur van het Onderwijs, voorts de omschrijving van de taak van de schoolhoofden, de invoering van conduitestaten, het plaatsen van leerkrachten, de vaststelling van de personeelsformatie, de toelating van nieuwe leerlingen, de minimum leeftijd e.m.a.

Omtrent de salarissen is de heer D'Haens van oordeel, dat de herziening hiervan — wel in dier voege, dat de onderwijzers behoren opgenomen te worden in de algemene schalen — niet behoeft te wachten op de onderwijsreorganisatie. Tot zo ver de verstrekte inlichtingen.

Wij kunnen nog eraan toevoegen, dat de reorganisatie-voorstellen in het Rapport-D'Haens betrekking hebben op de structuur van ons onderwijs, waarbij de blo-scholen in hun huidige minderwaardige vorm zullen verdwijnen, de glo-scholen het verplichte beginonderwijs zullen verschaffen aan alle leerlingen, de ulo- en muloscholen zullen een ander aspect krijgen, de leerlingenschaal zal verbeterd worden, de opleiding van onderwijzers zal beter en doelmatiger geschieden, het herhalings- en nijverheidsonderwijs zal in het stelsel worden opgenomen.

Met den Inspecteur zijn wij het eens, dat deze veranderingen niet bij toverslag kunnen plaats vinden, maar geleidelijk. Het grote probleem, dat wij tot nu toe niet best kunnen realiseren is het aanwerven van de nodige krachten, die de reorganisatie noodwendig zal vereisen.

(„Onze Gids").

het nieuws van vandaag

De toekomst is er vandaag in het nieuws van vandaag. De heer Generaal Spaatz besprak de volgende oorlog, die zal komen en waar gaat hij vechten? Hij wil gaan vechten op de Noordpool.

De enige geruststelling is dat dit nogal ver weg is. Het schijnt dat men in Noord-Amerika een erg reële politiek wil gaan voeren en het oude principe van de Latijnen in de politiek van vandaag weer wil doorvoeren. „Si vis pacem, para bellum". Als men de vrede wil, dan moet men de oorlog voorbereiden. Natuurlijk zo dat de anderen geen moed hebben om de oorlog te beginnen.

Wat een geld, wat een energie, wat een tijd wat een levensvreugde gaat hiermede verloren, kunnen we het op onze planeet nu niet wat anders gaan regelen? Moet het nu altijd zo worden; ik maak me sterker dan mijn buurman om hem een klap te kunnen geven, zo hij het zou wagen wat tegen me te doen?

Het enige voordeel dat er insteekt, is dat met een oorlogsindustrie dit bereikt wordt dat veel mensen werk krijgen en zodoende de werkeloosheid, die natuurlijk weer terugkomt, voor millioenen niet nodig is.

Enfin, we gaan dus oefenen op de Noordpool.

Journalisten van Noord-Amerika zijn nogal brutaal, misschien herinnert u zich hun persgesprekken met Prinses Juliana en misschien ook weet u wat ze hebben uitgehaald in hun reportage over de bezoeken van Hare Majesteit de Koningin als ze de steden van Noord-Amerika ging bezoeken? Men ging gewoon de winkels binnen om te weten wat de Koningin kocht en trachtte er achter te komen hoe duur ze kocht en waarom of Hare Majesteit dit of dat graag wilde hebben. Naïef en toch helemaal ook niet fijn.

Nu heeft een journalist een vraaggesprek gehad met een Venezolaans diplomaat. We geven het telegram, doch natuurlijk moet men wel weten, dat een Noordamerikaans journalist nu ook alles opschrift, zoals hij meent het te mogen vragen. Het kon wel eens zijn, dat Noordamerikaanse journalisten menen, dat ze iets kunnen vragen en ook wel een antwoord krijgen, daar Zuidamerikanen beleefd zijn, doch het antwoord kan natuurlijk niet alles vertellen. Onmogelijk is het dat men aan een journalist zo maar alles vertelt. Bevin immers was de vorige week nog kwaad, daar men alles wat hij maar even hardop dacht, zo maar in de koppen van de kranten van de volgende dag ging zetten. Die mensen overschatten hun taak.

De Moeder van Truman is beter gelukkig, een president is ook een mens.

De korte inhoud van de nota in Indië werd bekend.

Statenverslag

Moeten we gaan lenen?

29 — 30 MEI 1947.

Voor de begrotingsvergadering waren gisteravond in de staten aanwezig de volgende vertegenwoordigers van het Gouvernement, o.a., de heren Suthoff, Groote, van Dun, van Boven, Beaujon, Willems, Arends, Diemont, van Toorn, Kerstens. Er was veel publiek.

De leden van de staten waren aanwezig, doch de heer Arends van Aruba was niet overgekomen, de heer Gomez was natuurlijk ook niet aanwezig. Er waren verschillende gasten zoals de heren Wever van Aruba, landraad, de heer Nederhorst lid van de tweede kamer, en de heer Mr. Kwartsz gezaghebber van Aruba.

Bij de ingekomen stukken werd aan de staten aangeboden een landsverordening voor de instelling van een college van gecommitteerden.

De „Amigoe" publiceerde inmiddels reeds de toelichting op deze landsverordening en gaf een critisch algemene indruk van het nieuwe stuk.

E. Jonckheer.

E. Jonckheer hield naar aanleiding van dit ontwerp onmiddelijk reeds een speech, hij kende dus de inhoud óók reeds, en gaf zijn teleurstelling te kennen, en hij gaf blijk de „Amigoe" gelezen te hebben, hij gaf critiek op het beginsel van de verantwoordelijkheid.

Hij was het eens met de wijze van benoeming. Met de „Amigoe" wil hij de staten het recht schenken de heren weg te kunnen stemmen.

Ze moeten ook een schakel vormen met de Nederlandse instellingen, hij wil de hoofden van dienstverplichtingen alle inlichtingen geven, de Gouverneur zou benoeming aan anderen kunnen overlaten meende dit statenlid.

Nu reeds wil hij een brief zenden naar de Gouverneur en het ontwerp terug sturen. De staten vonden echter dat haastige spoed zelden goed is, of te wel „soppi purá ta sali salu", om het in gewoon papiements te zeggen en de Voorzitter liet het bij de eerste commissie.

Twee brieven van de Gouverneur waren er bij de ingekomen stukken, een machtiging voor de vertegenwoordigers en een speciale volmacht voor de veearts Diemont om het woord te voeren.

Critisch merkte de voorzitter later op, dat de vertegenwoordiger van de heer Hoogeveen in de brief vergeten was.

Bij de behandeling van het ontwerp begroting 1948 kwam men gisterenavond klaar met de algemene beraadslagingen.

Eergisteren liep men reeds door de stad te vertellen, dat er wat extra's zou gebeuren, en gisteren werd bekend, dat sommige heren bij ieder artikel hoofdelijke stemmen willen aanvragen. (Dat men toch geen medelijden heeft men ons. arme persmensen).

Ieder vraagt natuurlijk waarom wil men dit doen. Het antwoord kan luiden, dat men de term wil overschrijden om zodoende de Kroon onze begroting te laten vaststellen?

De heer Henriquez vroeg de heren de zaal te verlaten, dan kan de vergadering niet doorgaan en moet het zelfde geschieden en vervelen we ons zelf niet (en ook niet de pers).

Wat een ernstige behandeling!!!!

Eman.

Eerste spreker was Eman, hij sprak zo maar voor de vuist weg.

Eman getuigde dat het de grootste begroting was die men tot dus ver had. Hij wacht wel tot de artikelen behandeld zullen worden, dan zal hij wel los komen doch hij wil wel spreken over de kade en de haven van Aruba. Hij vraagt er de aandacht voor.

Hij, Eman vindt, dat hij op de drempel staat van de autonomie, doch hij wil vanavond reeds zien, dat Curaçao en Aruba gelijk zijn. Hij werd afgeklopt toen hij individueel de strijd aanbond met een lid naast zich.

Weer kwam hij met het punt aan, dat hij de salarissen moet bepalen. (wie schrikt er niet?) Hij Eman moet het salaris van de burgemeester van Aruba vaststellen.

Hij sprak de gehele tijd tot de pers tafel waarop de voorzitter vroeg of hij zich een eindje om wilde draaien. Hij wilde liever de gezichten zien van de persmensen, dan die van de voorzitter. Aardig!

Amerika zit te wachten op de haven van Aruba om toeristen te sturen. (Wist U dat?) En Aruba heeft Curaçao en Curaçao heeft Aruba niet nodig op economisch gebied. (Maar beide wel?)

Hij had het over twee broers die gelijk behandeld moeten worden. Hij sloeg een flater door een voorbeeld aan te halen, dat niet opging, de voorzitter wees hem er onmiddellijk op, dat zijn voorbeeld van een niet subsidiëren van de Arubaanse kunstkring ook voor de Curaçaose opgaat.

E. Jonckheer.

Na Eman, was het woord aan den heer E. Jonckheer. Het was duidelijk, vond hij, dat er slechts drie onafhankelijken zijn in de staten, dat was natuurlijk de heer Jonckheer en zijn vrienden.

Hij is tegen de begroting en het bleek, dat hij de man was, die meent dat hier op Curaçao zo maar millioenen wegvloeien.

Op Venezuela wilde hij wijzen, hij kwam er juist vandaan, „we moeten oppassen" bedoeld hij hiermee te zeggen.

Hij moest toen hij over de Gouverneur kwam te spreken en zijn beleid aanviel weer tot de orde geroepen worden en er op gewezen worden, dat hij niet persoonlijk mag worden.

Officieel vroeg hij hoofdelijk stemming aan op...... elk artikel.

Hij verklaarde te willen, dat men toch niet klaar zou komen.

De voorzitter viel hem hierop aan, doch hij verklaarde nogmaals dat van plan te zijn, waarop de heer Desertine hem natuurlijk op zijn parlementaire verantwoording wees tegenover zijn kiezers.

Hij had critiek op benoemde leden, op ambtenaren-leden, enz., doch er was geen nieuws te ont-

dekken, in de veelheid van zijn woordenvloed.

Het is jammer dat hij geen goed redenaar is, anders had hij misschien meer indruk gemaakt op...... de tribune.

Maal.

Derde spreker was dr. Maal, deze sprak niet, doch heeft gisteravond gezongen, stel U voor, Maal zong. „Wie zal dat betalen zoete lieve Gerritje?" Maal moet een goede studententijd gehad hebben!

In zijn ideeën is niet veel groei, hij had het weer over het water, want volgens Maal wordt er beter voor het vee gezorgd dan voor de mensen. Zijn centrale school wil hij nog steeds doorvoeren, en hij vindt het nota bene nog vreemd, dat hij geen antwoord krijgt op zijn voorstel. Hij had prijzende woorden voor de Katholieke Missie die de scholen bouwde. Het gouvernements deed niets.

Hij had veel te vertellen en werd ook te persoonlijk, zodat de voorzitter hem vroeg toch geen memoires te komen voorlezen, die moet hij maar uitgeven, dan kunnen we die later nog wel eens lezen.

Hij stelde de heren Desertine, Plantsz in staat van beschuldiging als spreekbuis van het Gouvernement, en als saboteurs.

Zo wees hij op het terughalen van een brief die naar de Gouverneur verzonden was, en het niet opgeven van het adres van een uitgezet lid.

Naar men weet is er onlangs een commissie in het leven geroepen, om na te gaan welke militairen nog in dienst zouden kunnen blijven zo men daartoe het verlangen kenbaar maakte. De commissie ingesteld, in de maand Oct. kwam deze maand klaar, doch natuurlijk is er critiek op het werk en de beslissingen van deze commissie. Wij zelf op de hoogte van deze critiek mochten geen toelichtingen ontvangen van de betrokken instanties, hetgeen we erg betreuren, nu wordt het reclame!

De heer Maal ging aan de hand van zoals hij het noemde „gestolen" stukken, bewijzen dat politieke redenen in het spel waren bij het afwijzen.

Maal wenste ontslag te nemen als statenlid, doch zijn partij was er tegen. (maar met één stemmetje) hij is dus niet erg populair thuis. Het lid Maal zal tegen de begroting stemmen.

Gerharts.

De heer Gerharts sprak hierna, zijn speech was van een weldadige kortheid, hij is de man voor de bezuinigingsinspecteur.

Vreemd was wel zijn opmerking over de memorie van antwoord, dat dit stuk niet veel waard zou zijn daar het in een week klaar kwam!

Een goedkope critiek zo iets. Hoeveel mensen werken er niet aan een memorie van antwoord, dient hij te bedenken.

Hij vindt dat in verband met de onuitvoerbaarheid der werken er geen nieuwe bouwwerken op de begroting zouden geplaatst moeten worden. Hier op komt wel antwoord. De tandarts had zijn belangstelling, dit was reeds uit de stukken bekend.

Plantz.

De heer Plantz, geeft slechts enkele punten. Hij vindt dat decentralisatie van 1919 dom was, de andere eilanden worden vergeten, zie het rapport van de staten die een reis naar de Bovenwinden maakte.. Pantsz is de man die tegen lenen blijkt te zijn, hij verklaarde van zijn medelid Romer te weten, dat men het uit de belasting kan halen.

De methode om het pensioenfonds er voor te gebruiken lijkt hem verkeerd.

Hotelbouwen is volgens dit lid taak van de staat, (tegen de Amigoe dus).

De politie had zijn aandacht, en hij kwam met een dramatisch verhaal aandragen als was juist gisterenavond zo maar de schedel van een niets bewust burger ingeslagen. Het was om er angstig van te worden.

Zijn ijver voor meer soepelheid voor de wijven is ons erg vreemd.

Hij valt Jonckheer en Maal aan, hij neemt het zelfs niet als een grap, de ruzie liep hoog en het werd erg persoonlijk.

Mr. Henriquez.

Mr. Henriquez hield een rede, hij gaf een exposee over de leenpolitiek waar hij een tegenstander van is en kwam maar steeds op voor de melkinrichting op Groot Kwartier. Het werd een wel wat erg individuele politiek, die ieder een beetje deed lachen.

Hij maakte Jonckheer belachelijk door dat hij het college van vertrouwensmensen zo maar wil afwijzen, dat de toestand hetzelfde zou zijn als het vorig jaar is een pertinente leugen.

Zoals we zeiden ried hij Jonckheer aan de zaal maar te verlaten. „Het schijnt dat de gekozen leden een herziening zoeken, heus de benoemde leden zijn de zaak beu".

ROMER
Het lid dat geprezen wordt.

Römer wordt door hem verdedigd, als een eerlijk ambtenaar die als statenlid altijd vrijuit zijn mening durft te zeggen.

Römer.

Römer vroeg nog even het woord, hij las Jonckheer de les over de benoemde leden en hun zogenaamde niet onafhankelijkheid.

Victor Henriquez.

Henriquez van Aruba, vindt ook dat het nu niet meer zo is als het vorig jaar. Het vindt het wel raar dat de heer Jonckheer nu komt vertellen dat hij gaat afstemmen, hij vindt het kinderachtig.

Suthoff.

Als eerste spreker namens het Gouvernement sprak de heer Suthoff.

Na dank voor de woorden van welkom sprak hij over de toestand tien jaar geleden, wat toen onmogelijk leek, bleek toch mogelijk, lenen zal nodig zijn volgens hem. Op lange termijn is het niet aan te raden, doch hij wil juist op korte termijn lenen. Er is wel geld om te beginnen, doch geen geld om te voleindigen. Het is dus voor het welzijn van Curaçao dat er geleend wordt.

Alle ontwikkeling van Curaçao zou anders stopgezet moeten worden.

Hij noemt E. Jonckheer „kwaadaardig", zijn beschuldigingen hebben geen grond, hij wil critiseren, Dr. Maal is „pathetisch". Het heeft geen zin alle verwijten te weerleggen, „hij wordt er ziek van".

De heer Suthoff bleek zeer nerveus, hij had zich over de heer Jonckheer dan ook geërgerd, hij gebbruikte het woord „dwaas".

Maal weer aanvallend zei hij, „hij is een goeie vent, doch hij is niet uit te staan als hij over de Macambas begint".

Misschien wordt Eman nog wel eens tevreden, hij zal maar geduld hebben met Shon Henny.

Gerharts kan wel enigszins gelijk hebben, bezuinigingen bij maatschappijen is echter gemakkelijker, dan bij een gouvernement.

Hij wil Plantz niet verder van antwoord dienen, en wil daar maar de decentralisatie afwachten.

Hij is blij dat Plantz zo critiek gaf op de „moralisten" onder de nieuwe politiemannen.

Henriquez noemde hij interessant, Rome is ook niet op één dag gebouwd (hij bedoelde Keulen en Aken, doch die steden liggen in Duitsland). Hij valt hem toch als zakenman aan, hij geeft geen blijk inzicht te hebben in het nut van lenen.

Groote.

De heer Groote vertelde Eman, dat Aruba een goede haven krijgt, een deskundige komt er. Hotelbouw was een mislukking op financieel gebied, het Bestuur wil geen renteloos voorschot geven, daar het geld niets opbrengt.

Replieken.

Eman in de tweede ronde prees de voorzitter, doch wenst hem geduld toe, hij is tegen de veeg uit de pan van de heer Maal.

Hij is nu vriend des huizes bij het Gouvernement, omdat hij iets voor Aruba loskreeg?

Maal scheldt hij uit voor „moordenaar van Aruba", daar hij 200 Meter(?) aan de kade wil geven.

Hij wil ook een hotel hebben, maar dan ook een op Aruba. (het wordt een dure beweging).

E. Jonckheer.

Jonckheer, hij gaf een rechtzetting, hij is niet tegen zijn collega's persoonlijk. Hij heeft aldus zijn woorden sociale verplichtingen. Hij kan nog van opinie veranderen!

Maal.

Maal weer aan het woord. Hij verkocht geen „grappen" en blijft tegen Plantz. Hij is tegen geleidelijkheid, dat gaf Linggadjatie ook niet.

De „boer" De Vries (de man heeft reeds veel vellen papier doen vol drukken) werd ook weer besproken.

De behandeling van de heer de Vries acht hij onjuist, hij zou er een proces van willen maken.

Gerharts sprak nogmaals voor een bezuinigingsinspecteur.

Plantz.

Plantz had geen brief teruggenomen doch hij had er met de Gouverneur over gesproken.

Zes millioen, of de ontwikkeling van Curaçao staat stop zeide de heer Suthoff is dit een persoonlijke opinie, of de mening van het Bestuur?

Mr. Henriquez.

Henriquez repliceert over de lening, hij is tegen.

Suthoff.

Suthoff andermaal sprekend vertelt, dat het de opinie is van het Bestuur de zes millioen moeten geleend worden.

De heer de Vries bleef als ambtenaar, de heer Maal is niet goed op de hoogte, Maal is niet te genieten.

Van Boven.

Van Boven vertelt de heer Henriquez nog even dat het Gouvernement de industrie wil helpen zoals nu op Aruba, wat voor industrie is geheim.

Victor Henriquez.

Henriquez van Aruba wil nog weten wat Prof. Thijssen gezegd heeft over de haven van Aruba, wil de grote werken niet afvoeren, hij wil woningen voor de douanen op Aruba.

Groote.

Groote geeft hem antwoord, dat daar de kade droog is, de heer Thijssen er niets over gezegd heeft, de heer Thijssen spreekt alléén maar over natte dingen. (gelach).

Derde ronde.

Maal, nogmaals over de haven sprekend zeide wél op de hoogte te zijn. Jonckheer kan niet weglopen, daar hij niet weet of Eman mee zal weglopen! Nogmaals komt Maal met Linggadjati aanzetten.

Hij blijft er bij dat de voorzitter niet goed handelde, hij gebruikt het woord „gemeen".

Plantz.

Plantsz vraagt nog uit welke gelden de heer de Vries betaald wordt, het gaat om de posten. Suthoff geeft een technische fout toe. De vergadering sloot om half twee. Curaçao sliep reeds. Heden komt de behandeling van de artikelen.

Wanneer men een algemene indruk over deze eerste ronde van gisterenavond zou moeten weergeven, kan gezegd worden dat de heer Henriquez de meest zakelijke en verzorgde rede hield. Zeer opmerkelijk was de verklaring van de voorzitter van de D. P. obstructie te willen voeren, misschien was het houden van hele lange redevoeringen, die zeer kort had kunnen zijn een eerste poging in de richting. Opvallend was dat men niet aan de indruk kon ontkomen toen er repliek geleverd moest worden dat de heer voorzitter van de D. P. niet erg sterk in de stof leek ingewerkt. Zijn speech was als een ander geluid, als men het vergelijkt met zijn woorden in de repliek. Wie het kan begrijpen, heeft het allang begrepen!

ARUBA

ONGELUK OP DE LAGO.

Een officieel Lago-bericht meldt ons, dat op 27 Mei jl. een brand ontstond aan boord van de tanker „Mara". Dit ongeluk heeft helaas twee slachtoffers gekost. Felix Jones stierf onmiddellijk, terwijl George Richard aan de gevolgen overleed, nadat hij naar het Lago-hospitaal was overgebracht. Zes personen werden gewond, waaronder Gegorio Koolman, zeer ernstig. De namen van de andere gewonden zijn Percival Hector; George Duncan; Prince Sylvester; Walter Samuel en Rufus Jozeph.

SURINAME

WIM BOS.

Wim Bos vertrekt 1 Juni naar Curaçao en Aruba waar hij lezingen zal houden.

(„Suriname").

NEDERLAND

DE KOMENDE BEROEPSTELLING.

Volkstellingen zijn in Nederland een vertrouwd verschijnsel geworden. Zij vinden, reeds sedert 1830, om de tien jaren plaats. Dan worden aan alle gezinnen in ons land kaarten uitgereikt, die moeten worden ingevuld. Deze worden verwerkt tot statistieken, welke een schat van gegevens bevatten, die van grote waarde zijn voor ieder, die als regeerder, vakbondbestuurder e.d. leiding moet geven aan ons volk of aan volksgroepen of uit belangstelling ons volk wil leren kennen.

Sedert 1849 worden bij de volkstellingen ook vragen gesteld naar het beroep, dat men oefent. De zg. beroepstellingen zijn dus ook al van oude datum. Zulk een beroepsstelling wordt aan het einde van Mei opnieuw gehouden, tezamen met de twaalfde volkstelling, die eigenlijk in 1940 plaats had moeten vinden, maar toen wegens de abnormale omstandigheden werd uitgesteld.

Hoe moet men het beroep opgeven?

Wanneer men bedenkt, dat bij een volkstelling het statistische personeel niet minder dan ruim negen en een half millioen kaarten te verwerken krijgt, dan spreekt het vanzelf, dat ieder zo duidelijk en nauwkeurig mogelijk moet invullen. Hierdoor alleen worden waardevolle gegevens verkregen en kan de publicatie der einduitkomsten binnen redelijke tijd tot stand komen. De omslag van de kaart, die wordt uitgereikt, bevat duidelijke aanwijzingen.

Waar het vooral op aankomt, is dat men zijn beroep zo nauwkeurig mogelijk opgeeft. Men gebruike dus niet algemene woorden zoals „fabrieksarbeider" waaronder tal van uiteenlopende soorten werk begrepen kunnen worden. Maar men kieze beroepsnamen als: electrodenmaker, lampenmonteur, wikkelaar, koperdraaier, draadtrekker, aftekenaar enz.

Men dient het woord in te vullen, dat men gebruikt, als men heel precies wil zeggen, wat men dagelijks voor de kost doet. Met name dienen zij, die in het technische verwerkingsproces hun arbeid vinden, nauwkeurig te zijn. Als men de aanwijzingen van het volkstellingsformulier, dat ieder in zijn huis ontvangt, goed opvolgt, zal het niet moeilijk vallen, de juiste wijze van beantwoording te vinden.

(„Philips Koerier").

ALGEMEEN NEDERLANDS VERBOND.

Het A.N.V. begint weer met filmvoorstellingen. Onze jeugd gaat al erg veel naar de cine, doch hier is dit voordeel aan verbonden, dat men de jeugd onder controle heeft tijdens de uitvoeringen en bovendien wordt er een extra keuze gemaakt van filmen, die biezonder moeten gepresen worden.

SCHEEPSBERICHTEN.

29 Mei 1947.

Tiberius van Pta Gardon; James Wheeler van Cartagena; Kralendijk naar Bonaire; Santa Rosa van New York; Delft naar Paramaribo; Orleans van Panamá; Clearwater Victory van Puerto Cabello.

30 Mei 1947.

Santa Rosa naar La Guayra; Orleans naar Le Havre.

SYNAGOGEDIENSTEN.

Synagoge „Mikvé Israel", Columbusstraat.

Vrijdag 30 Mei te 18.15 uur: Avondgebed en Sabbatwijding.
Zaterdag 31 Mei te 8.30 uur: Ochtenddienst. Schriftlezing. Neumeri 4 : 21 tot en met 7; te 16 uur Jeugdbijeenkomst: te 18.30 uur Avondgebed.
Op de vooravond der gouden-jubileumviering.

PERSBERICHT.

Curaçao, 29 Mei 1947.

Vanochtend heeft de heer J. F. de Beaufort, oud-Directeur van de Nederlandse Bank, zijn opwachting gemaakt bij Zijne Excellentie den Heer Gouverneur.

Vrijdagavond 23 Mei 1947 is uit Nederland per vliegtuig aangekomen de Heer H. J. M. Peeperkorn, Directeur-Secretaris van de Herstelbank te 's-Gravenhage. Namens Zijne Excellentie den Heer Gouverneur werd hij op het vliegveld begroet door den Kapitein Adjudant E. van de Laarschot.

Zaterdag 24 Mei 1947 heeft de Heer Peeperkorn zijn opwachting gemaakt bij Zijne Excellentie den Heer Gouverneur.

POLITIE-RAPPORT.

Wij ontvingen het ontwerp tot reorganisatie van de Politie in het Gebiedsdeel Curaçao. Een lijvig boekdeel van meer dan 70 bladzijden.

ALCOA.

Zaterdagavond zal er aan boord van een der schepen van de Alcoa-maatschappij een cocktailpartij gegeven worden om deze lijn weer meer vertrouwd te maken op Curaçao.

BOEKEN UITVERKOOP.

De Boekhandel Salas wordt uitverkocht. Misschien is dit iets voor wie goed weet te kopen.

BURGERLIJKE STAND.

Stadsdistrict.

Bevallen op Mei:

16 Rafael, Angelica Obispo d: 19 Henriques, Leonita Biergina echtg. v. Fraaij, Felies Confesor z: 22 Niesten, Isabella Josephina echtg. v. Vos, E. G. F. d: Barret, Sidonie Gilberte echtg. v. Wilson, W. F. d: 19 Augusta, Carmen Aurora z: 21 Poulo, Petronilia Obispo z: 18 Margarita, Enora Luisita echtg. v. Margarita, Alejandro Romualdo z: 19 Maria, Isabella Gerarda echtg. v. Blijd, J. C. R. z; 23 Agosta, Guillermina Nicasia d; Sambo, Luisita Juliana echtg. v. Salas, J. A. z: 16 Pole, Agatha echtg. v. Lopez, N. d; 24 Sprockel, Julieta Paulina echtg. v. van Laere, J. z; 25 Janga, Felecita Fortunata echtg. v. Nicolaas, H. M. z; 26 Warning, Antoinette Gertrude echtg. v. Irion, A. d; 25 Isebia, Hilda Andrina echtg. v. Piggott, D. E. z; 26 van Kampen, Maria Leonilda echtg. v. De Silva De Freitas, M. z; 25 Reimunda, Lucila Martir echtg v. Hensen, A. L. z; 24 Doran, Crisalta Maximina echtg. v. Walter, I. I. z; 25 Antersijn, Hilda echtg. v. Doval, E. d; Volk, Luciano Martina echtg. v. Rimon, B. A. d; 19 Delchot, Georgetina Seline echtg. v. van der Geld, G. W. d; 17 Beach, Eltha z; 25 Angel, Timotea Margarita z; 22 Mackay, Catharina Fransina echtg. v. Loewenthal, P. G. d; 28 Clement, Aura Antonia echtg. v. Veeris, A. Z. d... 26 Abath, Catalina Barbara echtg. v. Merencia, C. G. z; 24 Hooi, Maria Atanasia z: 27 Libiee, Serafina Virgen echtg. v. Ridderplaats, V. P. z; Kip, Susanna Maria Antonia Bonifacia echtg. v. Bernadina, M. G. F. P. z: 26 Wassdorp, Alida Angenita echtg. v. den Heyer, M. d; 28 Rekondie, Vera Edita Simona echtg. v. Petronia, M. d: Calgren, Louise Augusta echtg. v. Sy A Ten, H. F. d.

Vooruitgang K.L.M.-bedrijf

Nieuw Aircondition-systeem

Woensdagmorgen jl. werden wij tezamen met de andere leden van de pers van Curaçao in de gelegenheid gesteld een kijkje te gaan nemen, in de modernisatie van het K.L.M.-bedrijf.

Deze keer was het namelijk het nieuwe aircondition-systeem, dat men ons demonstreerde. Het is ons zeer moeilijk, gezien onze primitieve kennis van techniek, een verslag te maken, waarin wij in finesse het systeem uitleggen, doch wij zullen ons best doen U een algemeen begrip te geven van de nieuwe aircondition die bij de vliegtuigen gebruikt wordt.

Voor hen die reeds gevlogen hebben, behoeven wij geen inleiding te geven omtrent de nut van een aircondition, doch voor hen die niet gevlogen hebben zal dit ten zeerste noodzakelijk zijn.

Zo'n aluminium vogel, die soms vier uren lang gevlogen heeft, krijgt ongenadig de warme zonnestralen op haar vleugels en geheel haar lichaam. Deze warmste wordt gedeeltelijk geleid naar de binnenwand van het vliegtuig en de inzittenden zullen het wel voelen. Doch tijdens het vliegen, opent men de windhaters, die dan als automatische windgeleiders dienen. Deze lucht van buiten is zo fris en koud, dat de warmte van de binnenkamer dan niet gevoeld wordt.

Bij het dalen echter, wordt de lucht warmer en de temperatuur van binnen het vliegtuig stijgt aanzienlijk. Zo'n vliegtuig nu, blijft soms meer dan een uur in de smoorhete zon staan wachten, alvorens weder in de luchtruimte gelaten te worden. Men begrijpt nu, waarom een verkoeling van het vliegtuig op grond zeer te apreciëren is, en dit heeft de K.L.M. ingezien.

De heer Brandt J., instrumentenmaker van de K.L.M. is als technicus op dit gebied, belast met het verkoelen van de vliegtuigen even voor de start.

Tot zijn beschikking heeft hij een modern „Airconditioning wagen". Deze wagen heeft twee aparte luchtkoelers met een aparte benzine motor en generator van 20 kilo watt. De totale vermogen van deze airconditioning bedraagt 90 P.K. en brengt de temperatuur van 85 graden Fharenheid op 65 graden (In het vliegtuig).
In ruim een half uur kan dit vliegtuig als bovenvermeld omzetten.

Het idee tot het gebruiken van deze wagens komt van den heer Boman, directeur van de K.L.M.

De heer Brandt heeft ons nog uitdrukkelijk medegedeeld dat men nog niet op volle gang is. Men is steeds aan het proeven nemen met deze wagen, bij welke werkzaamheden de heer Gomperts van de Gasmaatschappij een helpende hand geeft. Wanneer men deze aircondition op volle kracht laat werken, dan heeft men minder dan een half uur nodig om de warme binnenkamer van het machine in een koele locaal om te zetten. Men is reeds een week bezig met experimenteren, en de resultaten zijn zeer bevredigend.

Momenteel gebruikt men dit systeem slechts voor de D.C.-84 doch men is voornemens later ook de D.C.-3 met dit toestel te verkoelen. Bij ons gezelschap was ook de heer De Bont van de K.L.M.-persdienst, die ons de uitnodigingen heeft gedaan. Verder was de photograaf Fisher aanwezig en op gebruikelijke geestige wijze memoreerde hij de gebeurtenis op het gevoelplaatje van zijn toestel. Overal waar hij maar klimmen kon, stond hij te „kieken".

Op het station waren wij de gasten van den Stationschef, den Heer Dunk. Nadat de heren Dunk en Brandt ons het nieuwe systeem van aircondition hadden uitgelegd, werden wij op een koude lunch onthaald.

Wij willen alvorens een eind te maken aan ons verslag, niet nalaten de K.L.M.-directie van harte te bedanken voor de medewerking die de K.L.M. ten alle tijden aan de pers op Curaçao biedt.

DE PERS OP HATO.

Oude graven van Curacao

Het oudste graf van Otrabanda pas ontdekt

door

DR. DS. A. J. C. KRAFFT,

Leraar aan de Stuyvesant College

te Willemstad.

I.

DE TWEE OUDE GRAVEN VAN DE PIETERSZEN.

Als Curaçaoënaar hebben alle geschiedkundige plekjes, gebouwen en pleinen op ons eiland voor mij een bizondere bekoring. Het oude plein van het Fort Amsterdam met de statige Protestantse kerk doe me vaak denken aan het Middeleeuwse Binnenhof van Den Haag met zijn prachtige Ridderzaal. Het gehele aanzijn van onze Willemstad heeft iets aantrekkelijks van een plaats aan de Zuiderzee, als Hoorn en Enkhuizen.

Die oude geslachten, die onze stad hebben doen verrijzen aan de Annabaai, hebben mijn bizondere belangstelling. Het was altijd mijn wens om meer van deze geslachten te weten te komen. Op grond hiervan besloot ik een studie te maken van deze bouwers van onze maatschappij. Tot op heden werd geen werk op genealogisch gebied over de Curaçaose, Arubaanse en Bonairiaanse families gepubliceerd, niettegenstaande er enige tientallen zich reeds voor ruim twee honderd jaren hier hebben gevestigd. Aan het eind van dit jaar hoop ik een boek te publiceren met historische inleiding en nadere genealogische aantekeningen van een paar honderd van deze geslachten.

Van enige der oudste families als Ellis, Evertsz, De Mey, Reyke en Schotborgh wordt uitvoerig de beschrijvende genealogie door mij behandeld om te laten zien, op welke wijze men zijn stamboom kan opbouwen. De talrijke bronnen, welke werden geput is, worden alle aangegeven. De genealogieën van de vier oude patricische families, de Severijns, de Beldsnijders, de Van Starckenborghs en de Van der Meulens werden met opzet opgenomen om te bewijzen, dat er ook deftige families zich op Curaçao hebben gevestigd. Reeds in de tweede generatie hadden zij zich geheel in het Curaçaos familieverband ingevoegd.

De Curaçaose bevolking bestond niet alleen uit Hollanders, maar ook uit Duitsers (Hellmund, Zeppenfeldt, Neuman), Fransen (De Haseth, Beaujon), Zwitsers (Debrot, Lauffer), Denen (Schotborgh), Italianen (Agostini), Spanjaarden (Cadieres) en Engelsen (Spencer).

Dank zij ook door de aanwezigheid der begaafde, nijvere en kapitaalkrachtige Portugese en andere Joodse families heeft de Curaçaose samenleving iets eigens gekregen, wat men ergens anders niet aantreft. Bij het bestuderen van de geschiedenis van verschillende families kan men tot allerlei conclusies komen. Mannen met energie en aanpassingsvermogen hebben een belangrijke plaats weten te veroveren in de Curaçaose maatschappij. Nazaten van de families, die Curaçao te klein vonden voor hun idealen, togen uit naar landen met meer toekomst als Panamá, Venezuela, Bolivia, Brazilië, Mexico, de Verenigde Staten van Amerika, Indonesië en niet te vergeten het oude Moederland.

Curaçao is voor menige familie het voorportaal of de springplank geweest om zich ergens anders te gaan vestigen. In dit opzicht is Curaçao reeds van betekenis.

Van ruim drie honderd families zullen in mijn boek gegevens worden verschaft van de voorouders, waardoor men een inzicht zal kunnen verkrijgen in de opbouw van de samenleving van voorheen en thans op ons dierbaar eiland.

Op deze families rust voor een belangrijk aandeel het bestuur en het gehele zijn van Curaçao. Het zijn voornamelijk deze landskinderen, die straks helpen om hun geboortegrond tot een autonoom staatsdeel te maken. Zij vormen, als het ware het cement, dat gebruikt dient te worden, waardoor het mogelijk wordt, dat Curaçao een waardige plaats zal verkrijgen in het Verenigde Koninkrijk der Nederlanden.

Op mijn onderzoekingstochten naar bronnen leidde mijn weg zich vanzelf naar de oude begraafplaatsen.

Wat een juweel van historische waarde is de oude Portugese-Israëlietische begraafplaats op Bleinheim. Hier vinden we het oudste opschrift van Curaçao. In een tegel werd de naam Jendith Nunes da Fonseca gegrift met het jaartal 1668 (Januari). Niet minder dan 2570 goed bewaarde graven vindt men op dit kostbaar terrein. (Zie: Maandschrift „Lux" van Januari-Februari 1944, no. 4 met het zeer belangrijke artikel van Dr. I. S. Emmanuel: Het Oude Joodse Kerkhof op Curaçao.)

Van wetenschappelijke betekenis zijn de talrijke opschriften, die ons inlichtingen verschaffen omtrent de gebieden en handelssteden, waarmede de Curaçaose Joden in handelsconnectie stonden. De ouderdom der vaders, moeders, kinderen en kleinkinderen worden duidelijk aangegeven met typische bizonderheden. Hiet liggen vele graven van dezelfde familie, zodat men gemakkelijk een stamboom kan opstellen van een bepaalde familie, zoals die van Cohen Henriquez, bv.

Hoe treurig is het evenwel gesteld met de oude Protestantse en Katholieke begraafplaatsen. Sporadisch vindt men hier en daar een oude grafsteen. De twee oudste grafstenen der Protestanten bevinden zich niet eens op de Gereformeerde begraafplaats van Pietermaai, maar naast het prachtige oude landhuis „Bever" van Benny Maduro, gelegen aan de hoofdweg rondom het Schottegat links, iets voorbij Suikertuintje: met een ongelooflijk schitterend uitzicht op het Schottegat. Vroeger heette dit „kasteeltje" Buenavista, maar door den lateren eigenaar Daniël Bevers „Bever" genaamd. Links opzij van het bekoorlijke landhuis liggen in het verlengde van elkaar, van het huis af te beginnen, eerst het graf van Jan Pietersz van Oxfort en zijn ega en vervolgens het graf van zijn zoon Thomas. Op het eerste graf valt een dadelijk op een zeer bizonder mooi medaillon, waarin is uitgehouwen: een schild, twee geweren, twee sabels, een trompet en bovenaan een mooie strik.

Op het eerste graf lezen we:

HIER LEGT BEGRAVEN

JAN PIETERSZ VAN OXFORT

CORNET OVER DE RUYTERYE

OBIIT 29 FEBRUARI 1684

MET SIJN HUYSVROUW

JOHANNA MATTIAS

OBIIT 27 APRIL 1698

Op het tweede graf treffen we niet zo'n medaillon aan, maar nu met twee trommels en twee trommelstokken, twee geweren, twee sabels en twee trompetten. Op het graf valt te lezen:

HIER LEGT BEGRAVEN

THOMAS PIETERSZ

CORNET OVER DE RUYTERYE

OBIIT 3 FEBRUARI 1697

Deze Pieterszen zijn in de geschiedenis bij Hamelberg bekend. De docher Elisabeth van Jan Pietersz was getrouwd met Juan Pedro van Collen, de tweede man van Curaçao. Hij was commissaris van de train en militie en had een belangrijk handelshuis opgericht „Van Collen en Co". Hij was de vader van Jeremias van Collen, die van 1710 tot 1711 provisioneel en van 1712 tot zijn overlijden op 18 Januari 1715 Directeur van Curaçao was. (Zie: Prof. Dr. L. Knappert: De eerste honderd jaren der Protestantse gemeente op Curaçao, in het Gedenkboek Nederland — Curaçao 1634—1934.)

Het was onder Jeremias, dat Curaçao zo smadelijk werd overgegeven aan den Fransen Admiraal en vrijbuiter Jacques Cassard op 16 Februari 1713. Voor de historie is deze inval van grote betekenis geweest, want hierdoor zijn we op de hoogte gekomen van allerlei, dat er leefde in de Curaçaose maatschappij. Een lange lijst van namen van personen vinden we bij Hamelberg, die aangeslagen werden om de oorlogsschatting te betalen. Het bedrag, dat ze moesten betalen, wordt vermeld. Zo wordt aangegeven, dat de erfgenamen van Thomas Pietersz voor een bedrag van ongeveer f 1600 werden aansprakelijk gesteld.

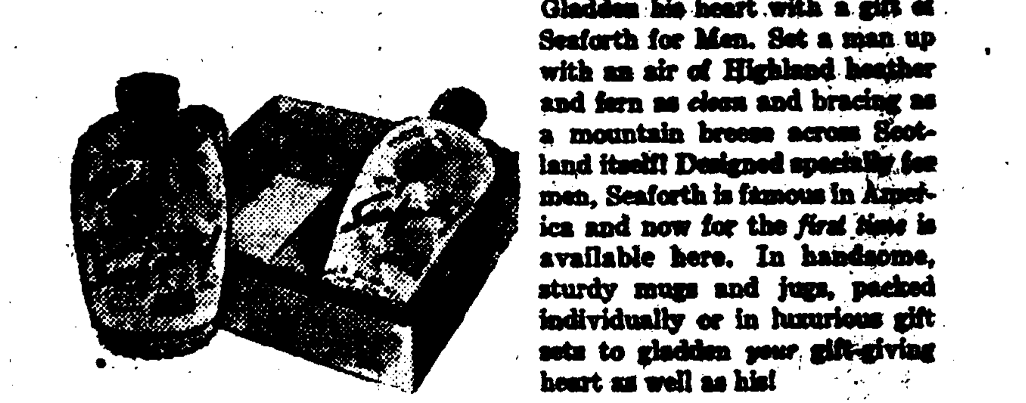
Een andere dochter van Jan Pietersz was getrouwd met Hoppesack, die secretaris, agent van Asiento en tevens kapitein der burgerij was. Jan Pietersz heeft 27 jaar gewoond in het ruiterskwartier en bij een orkaan in 1681 werd zijn huis zo zwaar beschadigd, dat de Directeur Nicolaas van Liebergen (1679—1682) hem verzocht zijn huis niet opnieuw op te bouwen, omdat zijn huis het uitzicht op het kwartier in de weg stond. Hij zou schadevergoeding verkrijgen van een stuk land dicht bij zijn plantage — het tegenwoordige Bever zeer waarschijnlijk. Het was de gewoonte in die dagen om de geliefde doden op het eigen landgoed te begraven, vandaar, dat we deze oude graven nog gelukkig bezitten. Jan Pietersz had gediend in Brazilië in het leger en was reeds vóór 1654 op Curaçao gekomen als cornet der Ruyterye. Hij heeft dus jarenlang gediend onder den energieken Pieter Stuyvesant (1647—1664) en was een bekende persoonlijkheid. *)

De heer Van Meeteren geeft echter geen beschrijving van het graf van de Pieterszen, ook niet van het graf van Hendrik de Wit en vanzelf niet van het pas ontdekte graf van Cornelis Anderman van der Burgh.

*)Zie, het voortreffelijk artikel van onzen Curaçaosen historicus Nicolaas van Meeteren in: Geschiedkundige opstellen, opgedragen aan den Heer W. M. Hover, bij gelegenheid van zijn tachtigste verjaardag. Intussen wordt Weintje Hoyer 17 Juni 85 jaar.

(Wordt vervolgd).

Nolens

Dankbare herinnering

Het doel eener politieke organisatie is mede op de eerste plaats: aan de door haar vertegenwoordigde groep de meest stevige en invloedrijke positie te bezorgen en in het parlement en, zo mogelijk, in 's lands regering.

Als we dit voorop zetten, dan rijzen uit de voorbije 50 jaar als vanzelf twee figuren onmiddellijk, elk in eigen grootheid, voor onze ogen: Mons. Nolens, naar getuigenis van vriend en vijand, meer dan 25 jaar lang de meest invloedrijke parlementariër van Nederland, dank zij eigen beleid en de phalanx van 30, hem door de politieke organisatie ter dispositie gesteld, en Jhr. Mr. Charles Ruijs de Beerenbrouck, die als eerste katholieke Minister-President als het ware de personificatie is geworden van onze staatkundige emancipatie.

I. Nolens.

Nolens is een uitermate merkwaardige figuur: zonder enig uitwendig talent domineerde hij door eigen innerlijke waarde, niet alleen in nationale, maar ook in internationale milieus: hij had daartoe de gezonde eerzucht en het talent. Wijlen Dr. De Visser schreef hem eens: De staatkundige geschiedenis der laatste 25 jaar zal niet kunnen worden geschreven, zonder dat gij er een voorname plaats bij inneemt. En De Geer, toen nog premier, verklaarde bij een jubileum van Nolens: de laatste 25 jaren is hier politiek gevoerd Nolens — Volens (Licht vergenoegd gemonkel bij den gehuldigde!)

Welvaartsspreiding.

Zou Nolens ooit goed en geheel begrepen zijn? Op zijn hoogst door zijn beide enige intieme vrienden: Aalberse en Bongaerts. De eerste heeft getuigd: Hij was veel beter van binnen dan van buiten: hij was diep gevoelig, maar was bang, dat men het zou merken. Dat was bv. het geval, toen hij den gestorven aartsbisschop Van de Wetering herdacht en het hem plotseling te machtig werd. Nolens was niet zó nuchter als waarvoor hij doorging en als zodanig hij zelf ook wel gaarne poseerde. Wel stond deze realpoliticus steeds met twee voeten op de bodem der realiteit. De katholieke politiek, als zijnde niet in de hemel, maar als zich bewegend op aarde, moet zich stellen op de bodem der werkelijkheid, zo vond hij. We moeten geen leuzen tot practische politiek verheffen. Hij vroeg steeds naar de werkelijke inhoud van een begrip. Als men het tegen een kapitalisme heeft, dan vraagt hij: Tegen welk kapitalisme en wat wilt gij er voor in de plaats stellen? Als men antwoordt: We hebben het tegen de kapitalistische mentaliteit, dan klinkt het nuchter: tegen een mentaliteit kan men geen wet maken.

Toch heeft het kapitalisme, de kapitalistische geest nooit een meer verbeten, gevaarlijker en meer overtuigden vijand gekend dan dezen „nuchterling", en een warmer vriend van den werkman heeft er nooit bestaan: 1 December 1897 begon hij in de Kamer met Rerum Novarum en schier stervend eindigde hij in 1931 in Génève met Quadragesimo Anno. Het ideaal van zijn leven is geweest: welvaartsspreiding, welvaartsverschuiving en wellicht de hoogste voldoening, dat hij op dit punt veel bereikt heeft. Hoofdzaak is, zo betoogde hij, dat ieder werk heeft, niet dat veel geld verdiend wordt. Welke indruk hij in Génève maakte? Na zijn dood stelde Sokal voorzitter van de laatste Internationale Arbeidsconferentie, aan den correspondent van De Maasbode de volgende verklaring ter hand: „Onder het enigszins terughoudend uiterlijk van den politieken leider en uitnemenden jurist ontdekte men weldra een diep bewogen ziel en een hart vol liefde en medelijden voor alle menselijke ellende. Het was niet een politieke of juridische opvatting, die van Mons. Nolens een zo hardnekkig verdediger van de arbeidersklasse maakte. Het was zijn oprechte liefde voor armen en onterfden..." Heeft deze buitenlander Nolens niet beter gepeild dan velen van zijn landgenoten? Maar hij zag hem dan ook bij een werk, dat hem wel het liefst was: zijn strijd voor de rechten der minst bedeelden.

Warm vaderlander.

Maar zelfs de Tweede Kamer zag hem — tot haar verrassing! — wel eens hevig bewogen. 19 November 1918: „Raak niet aan de Koningin...... niet aan het Koninklijk Huis......". We zijn niet van plan aan rood de plaats te geven van het Oranje...... Was dat die koele Nolens? En als het invasieme de kop opsteekt: Raak niet aan het grondgebied van de staat! Daverend applaus der Tweede Kamer. Het Utrechts Dagblad noemde dezen Limburger bij zijn dood de „voltooier van de Nederlandse Rijks-eenheid...... In zijn figuur (en in die van Ruijs, Red. Msb.) gevoelde Limburg zich vastgebonden aan het Nederlands geheel."

Een warmer vaderlander dan deze „nuchterling" was nauwelijks denkbaar en hij aanvaardde de consequenties: een urgente belastingverhoging mogen wij om de verkiezingen niet uitstellen; om het militair belang moeten wij philantropische neigingen opzij zetten, zo betoogde hij, zoals ook Ruijs verklaarde: wat vereist wordt voor de verdedigbaarheid van het land moet er komen. De katholieke leiders waren geen enge partijmannen, maar op de eerste plaats vaderlanders.

Was het wonder, dat Minister Van Karnebeek op het horen van Nolens' naderend einde Prof. Aalberse opbelde en verklaarde: De mensen beseffen niet, wat Nederland aan hem te danken heeft. Dit is een groot verlies voor heel het land. En wel opvallend en leerzaam! — klonk het woord uit de mond van dezen liberalen staatsman: Nolens is er in geslaagd, onder de moeilijkste omstandigheden de eenheid te bewaren in de katholieke partij: daarmee heeft hij niet alleen de katholieke partij en de Katholieke Kerk gediend, maar ook een grote dienst bewezen aan heel het land.

Op Nolens' schoorsteen prijkten twee grote portretten: van den Paus en van de Koningin. Utrique fidelis.

Een despoot?

Het kon niet anders of deze in zichzelf gekeerde eenzame moest wel eens verkeerd beoordeeld worden. Men hield het er algemeen voor, dat Nolens, die reeds als jongen in Venlo de „stille stiefkopf" werd genoemd, en die zich door niemand liet leiden dan door een kind naar de banketbakkerswinkel, de katholieke Kamerfractie — al kon hij zijn Rolducse schooljongens niet in bedwang houden — als een soort despoot regeerde. Het is opvallend, dat mensen die het weten kunnen daartegen opkomen. Dr. Deckers verklaarde: er bestond discipline, maar in vrijheid, nooit werd, zoals in andere fracties wel gebruikelijk was, het voor- of tegenstemmen opgelegd. Nolens liet de mensen uitpraten en kreeg ze dan gemakkelijk mee door het onbegrensd vertrouwen, dat hij inboezemde door zijn uiterst-scherp doorzicht, zijn grote voorzichtigheid — zijn hoofddeugd — en zijn volstrekte onkreukbaarheid, ook bij hen, die hem niet mochten. Het Utrechts Dagblad schreef bij zijn dood: „Hij heeft zich, menselijkerwijs beschouwd, nooit vergist...... Hij heeft zich nooit versproken......"

Nolens kon wel eens, en misschien zelfs vrij vaak, stug en hard zijn zelfs tegenover dames. Mevrouw Bronsveld — Vitringa schreef, na een dergelijke ondervinding, op 13 Februari 1924 aan Nolens: „Geen vertrouw ik in de Kamer zo ten volle als U...... U moogt me ook gerust nog vaak uitfoeteren, dat is best voor me en ik zal in het vervolg alles van U aannemen zonder zo op te spelen als in October". Dit tekent de verhouding.

De begrafenis te Venlo van dezen eenzame mas een koninklijke; voor de vele niet-katholieke aanwezigen was Nolens populariteit in Limburg een verrassende openbaring.

Geheel de pers huldigde hem als „verreweg den invloedrijksten parlementariër uit de laatste 25 jaren"; na de evenredige vertegenwoordiging hield hij de sleutel van iedere positie. Nimmer maakte hij daarvan gebruik met „veronachtzaming van de algemene landsbelangen". Hij is eigenlijk niet te vervangen. Het vaderland heeft reden tot „grote dankbaarheid" (De Standaard). Het Handelsblad sprak van een „verlies voor heel Nederland". De Telegraaf: „slechts eenmaal verloor hij zijn zelfbeheersing, toen er beslag werd gelegd op onze schepen en hij naar de tribune snelde om met bewogen stem te protesteren tegen het „onrecht een kleine natie aangedaan". Het Vaderland: Het was juist zijn christendom, dat hem maakte tot den groten arbeidersvriend.

Dat was Nolens, die tot grote macht uitgroeide zonder, zoals zijn oude promotor: Prof. De Louter, die hem altijd met de grootste belangstelling bleef volgen, hem schreef: „uw karakter te doen dalen".

(„De Maasbode").

Officiele Mededelingen van de Aruba Voetbalbond

WEDSTRIJDUITSLAGEN:

Van Zaterdag 24, Zondag 25 en Maandag 26 Mei 1947:

Jong Holland 1 — Trappers 1	3—1.
Republiek 1 (Curaçao) — Arsenal 1	0—7.
Hollandia 1 — R.C.A. 1	0—1.
Republiek 1 (Curaçao) — Aruba Jrs. 2	2—2.
A-Klasse:	
Aruba Jrs. 1 — Volharding 1	4—1.
Reserve A-Klasse:	
Hollandia 2 — Trappers 2	5—0.

PROGRAMMA VAN DE COMPETITIE.

WILHELMINA SPORTPARK.

A-Klasse:

Aanvang 4.30 n.m.

Zondag, 1 Juni 1947:	Aruba-Jrs. 1 — Arsenal 1
Zondag, 8 Juni 1947:	Trappers 1 — Hollandia 1
Zondag, 15 Juni 1947:	Jong Holland 1 — R.C.A. 1
Zondag, 22 Juni 1947:	San Nicoaas Jr. — Aruba Jr. 1

B-Klasse:

Aanvang 4.30 n.m.

Zaterdag, 31 Mei 1947:	P.O.V.A. 1 — Jong Aruba 1
Zaterdag, 7 Juni 1947:	Sparta 1 — P.O.V.A. 1
Zaterdag, 14 Juni 1947:	Noord-Central 1 — Union 1
Zaterdag, 21 Juni 1947:	Jong Aruba 1 — Union 1

Reserve A-Klasse:

Aanvang 3.00 n.m.

Zondag, 1 Juni 1947:	Volharding 2 — Jong Holland 2
Zondag, 8 Juni 1947:	San Nicolas Jrs. 2 — Aruba Jrs. 2
Zondag, 15 Juni 1947:	Hollandia 2 — Volharding 2
Zondag, 22 Juni 1947:	Trappers 2 — Jong Holland 2.

MEDEDELINGEN.

Op Maandag 2 Juni as. Halfjaarlijkse Algemene Ledenvergadering, om HALF ACHT des avonds, in de ROOFGARDEN, Nassaustraat — Oranjestad.

Candidaten voor de drie open posten in het Bestuur zijn: L. Dirksz, B. Ecury, N. Hilhorst, A. Vroolijk, F. de P. Wever.

Artikel 21 van het Huishoudelijk Reglement: sub 6 a.

Elke aangesloten vereniging is verplicht een stemgerechtigd vertegenwoordiger-meerderjarig lid der vereniging naar de Algemene Ledenvergadering af te vaardigen.

Deze vertegenwoordiger is verplicht de vergadering tot en met de sluiting bij te wonen.

HET BESTUUR.

